

ŽĚŁOWY PLAN

Rěcnego centruma WITAJ za lěto 2024

Předstovo

Hlavné žetové wobtuki Řecnego centruma WITAJ wobstoje dalej ako doněta. Wobstawne nadawki, ako su w rozpšawje wopisane, zwězujy teke w lěše 2024 wětšy žel personelnych a financielných resursow Řecnego centruma:

- wudawanje wucbnicow a wucbných materialijow,
- pšewóžowanje praktikarjow na zakłaže aktualnych wědomnostnych dopóznašow k wěcejřecności, fachowe publikacije a pšednoski ako teke řecne kurse za dorosćonych,
- pšewježenje nejwšakorakšych projektow, teke wósebnych ako pšeložowański program sotra.app,
- młožinske socialne žěto na šulach,
- wježenje internatowu w Chóšebuzu a w Budyšinje.

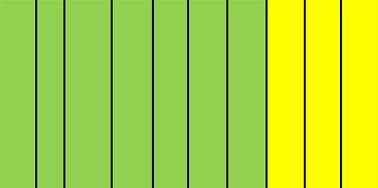
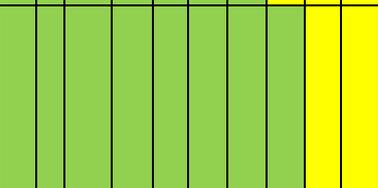
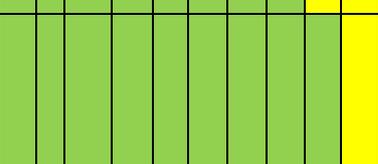
Paralelnje k tomu mamy dłužkodobne wupominanja zaměrnje slědowaš.

1. Kubłańskopolitiske žěto w Górnej a Dolnej Łužicy koncentřerujo se na dalšne pšewóžowanje pšesajženja **koncepta 2plus** a na konsekwence z **wuslědkow ewaluacije serbskorěcneje wucby primarnego schójžeńka w Bramborskej**. W toš tom zwisku ma se pšawniske póstajenje za serbske šule a šule ze serbskorěcnym pórucenim w Sakskej hyšći nowelěrowaš. Zrazom se w Sakskej druga ewaluacija koncepta 2plus w zagronitosći SMK pšewježo. RCW jo do ewaluacije zapšimjony. Dalšne partnerje SMK su Serbski institut, Uniwersita Lipsk a Uniwersita Friedricha Schillera Jena.
2. Projekta za **wuwiše pšeložowańskego programa** dolnoserbšćina-nimšćina a gornoserbšćina-nimšćina wježomy na zakłaže pšidatnego spěchowanja pšez Założbu za serbski lud w lěše 2024 dalej. Wótpowědnej pšosbje stej pla założby zapódanej.
3. Wótpowědnje **Programatice žětabnosći RCW** napomina Řecny centrum teke w lěše 2024 Sakske statne ministraštwu za kultus, wudaš informacisku a argumentacisku brošurku wó wucbje pó koncepse 2plus w zakładnych šulach za serbsko- a nimskorěcných starjejšych, za tym až jo jomu w lěše 2020 nimski a serbski manuskript pšedpóžył.
4. Dalšny wažny a dłužkodobny nadawk stoj teke w zwisku z řecnym planowanim a pósěgujo se na nažětanje zakładow za **certificěrowanje górno- a dolnoserbškich řecnych zamóžnosćow** pó Zgromadnem Europejskem referencnem ramiku za řečy.
5. **Na kwalie serbskorěcneho kubljanja w žišownjach Dolneje a Górneje Łužyce** ma se dalej žětaš. Zakład za to – "Katalog kwalitatiwných kriterijow k spěchowanju a pósrědnjenju serbšćiny w žišecych dnjowných pšebywalnišćach" – pšedlažy za Saksku a Bramborsku, ku katalogoju słušajucy žetowy zešywk doněta jano za Saksku. Za kwalitatiwny management na pólu serbskorěcneho kubljanja a wótkubljanja se w kubłanišćach stawnje wabi a wótkubłarjam a wótkubłarjam dawa se pódpěra w formje řecnych a pedagogiskich dalejkubljanjow.

Slědujuce tabele zwobraznjuju staw realizěrowanych a planowanych aktiwitow w jednotliwych wobtukach. Procentualne informacije póđ 100 % su pówoblicone. **Zelene** markěrowane kašćiki pokazuju staw realizacije kóńc lěta 2023 a **žolte** pokazuju planowany staw kóńc lěta 2024.

Dolnej Łužicy jo se pokazało, až dajo hyšći rezerwy pśi zgromadnem žěle, wósebnje což nastupa kontinuitu pósřednjenja serbskeje rěcy. Wjele na pšechadnem procesu wobžělonych žyca se wusćejše zgromadne žěto z partnerskeju instituciju. W zajmje kontinuěrujucego rěcneho wuwisa wót pśedšulskeje Witaj-kupki do bilingualneje wucby su nowe kooperaciske formy trjebne. Na zakłaže dobytich informacijow se wužětaju konkretne, za praksu se gózece dopórucenja za wšykne na procesu pšechada wobžěłone fachowe mócy. Tak su se južo wuwijali wopšimješowy a casowy plan za zgromadne wugótowanje slědnego lěta w žiśowni a přédne lěto w šuli, mustrowe kooperaciske dogronjenje a přédne koncepcije zgromadnych projektow. Za 2024 jo planowane, dalšne zgromadne projekty koncipěrowaś a pšewóžowański pśedšulski zešywka za žiśi pśigótowaś. Pó móžnosći zachopijo se w šulskem lěše 2024/25 wuproběrowańska faza w jadnej žiśowni, jadnej zakładnej šuli a jadnom horše. Dokulaž dej pedagogiski personal pśi celem procesu sobu statkowaś, jo se žěłowa kupka załožyła, kenž ma se 2024 wó dalšne pedagogowki rozšyriś.

2. Prezenca serbskeje rěcy w nowych medijach

www.sorbische-vornamen.de Mjenjam maju se wóznamy w nimšćinje pśidaś a bok <u>ma se znowa programěrowaś</u> , wóznamy w dolno- a górnoserbšćinje su zapódane.		70 %
www.materialien.sorbischlernen.de se z materialijami za dolno- a górnoserbsku wucbu połni a <u>ceły bok se znowa systematizěrujo a wótpowědnje programěrujo</u> . 2023 wózjawijo se dolnoserbski wobłuk.		80 %
Pšetožowański program za dolno- a górnoserbšćinu do nimšćiny a nawopak jo pód sotra.app zjawnosći pśistupny a se dalej wuwija.		90%

Portal www.sorbischlernen.de jo se w lěše 2018 zjawnosći spśistupnił a wopšimjejo slědujuce boki serbskich institucijow za serbski wuknjecych:

www.sprachkurs.sorbischlernen.de (bok w zagronitosći Załožby za serbski lud)

www.krokpokroku.sorbischlernen.de

www.kšacpokšacu.sorbischlernen.de

www.sprachzertifikat-sorbisch.de

www.materialien.sorbischlernen.de

www.dolnoserbski.de (bok w zagronitosći Serbskego instituta)

www.soblex.de

sotra.app

W lěše 2024 rozšyriju se dalej wopšimješa a pórucenja na bokach, systematika portala ako teke layout se pšezětajucej.

witaj.taskcards.app

Ako platforma za wuměnu žěłowych materialijow ma se póbitowanje dalej mjazy serbskimi wucabnikami/wucabnicami rozšyrić a etablěrowaś. Mimo togo ma se póbitowanje na wótkubłarjow/wótkubłafki rozšyrić.

Wótgłědane jo, pó zajmje póbitowaś pśednoski na wšakich serbskich kubłanišćach a tak wótpowědujuce digitalne rěcne rumy iniciěrowaś a pódpěrowaś.

Dalejkubłanje za serbskich wucabnikow

Na pšosbu serbskich wucabnikow (fachowy kružk serbšćina, wuša šula) pšewježo se w ramiku wucabnikojskego dalejkubłanja w Mišnju kurs k wugótowanju digitalnych žěłowych materialijow. Zaměr jo, rěcny rum kołowokoło wugótowanja a wužywanja digitalnych srědkow skšuśiś, wužywajobnosć žěłowych materialijow za wuknikow pólpěšowaś a wuměnu mjazy wucabnikami w zwisku z TaskCards.app wutwarić.

krokpokroku.sorbischlernen.de & kšacpókšacu.sorbischlernen.de

Serwisowe dogrono za dłužkodobne zarucenje funkcionality ma se 2024 wótzamknuć.

Głědajucy na donětejšny muster wužywanja pokazujo se skerjej wužywanje jadnotliwcow nježli cełych wuknikojskich rědownjow. Z pšiměrjoneju marketingoweju strategiju a z dalejkubłanjami dejali na wěcej wucabnikow /-cow se wobrośiś a tak teke pšawidłowne nałožowanje w šulskem rumje etablěrowaś. Mimo togo pokazujo muster wužywanja teke na to, až mógało zmysłaťočne byś, póbitowanje ako aplikaciju za mobilne rědy wudaś (iOS/Android), za což pak by se koncept z boka programěrowanja pšespytowaś a pítsku pšiměrić dejať.

witaj-sprachzentrum.de

Bok ma se techniski modernizěrowaś (wužywany system w slězynje jo pšisamem pšestarjony a njedajo se wěcej bžez zmólkow updatěrowaś). W tom zwisku dejať se teke designowy koncept pšiměrić a wopšimješa za wužywarjow jadnorjej spšistupnić.

Praktiska pódpěra serbskeje wucby

Wutwať a skšušenje serbskich rěcnych rumow jo wažny zaměr RCW, což płaši teke na pólu digitalnych medijow. Na napšašowanje serbskich wušych šulow a gymnazija w zwisku z medialnym kubłanim mógałi se kooperacije w ramiku cełodnjowskego pórućenja (GTA) etablěrowaś. Na pšikład by mógałi kurse k wugótowanju, fotografiji, wobchadoju z licadłom / datami byś cisto serbskorěcne póbitowanje, kótarež njeby jano rěcne rumy skšuśiť a šćitať, ale rownocasnje kompetencu wuknicow a wuknikow na toś tom pólu pówušyť a z tym teke fachowu wucbu wucabnikow wólažcyť.

3. Certifikacija górnjo- a dolnoserbiskich rěcnych zamóžnosćow

informaciska brošurka																					100 %		
pšespytowańske nadawki za A1 dolnoserbiski																							100 %
pšespytowańske nadawki za A1 górnoserbski																							100 %
pšespytowańske nadawki za A2 dolnoserbiski																							100 %
pšespytowańske nadawki za A2 górnoserbski																							100 %
pšespytowańske nadawki za B1 dolnoserbiski																							100 %

póražowarje. Wuwijański a produkciski proces ředuju se eksaktnje w mjasecnych pósejženjach OPK z LND (OPK – operatiwna planowa kontrola).

1.	Klassentagebuch/Rjadowniska kniha, gs.	0/18/24-3
2.	Šulerski dženik, gs.	0/19/24-1
3.	Němsko-serbski šulski słownik, gs.	0/121/24-1A
4.	Serbska wjes něhdy/Das sorbische Dorf früher, gs.	0/138/24-2A
5.	Pismikowy memo, gs.	0/205/24-1A
6.	Wuknjemy serbsce 1, (něga DVD) ako online-wersija, gs.	0/151/24-2A
7.	Swět wokoło nas, gs.	0/153/24-2A
8.	Zaječk Hopl a jeho přeceljo, gs.	0/156/24-3A
9.	Naš časnik, 1. džěl , plakat, gs.	0/169/24-2A
10.	Terminologija za biologiju, gs.	0/171/24-2A
11.	Ptački našeje domizny, žětańnicka, gs.	0/193/24-2A
12.	Serbščina A1, žěłowe knigły, gs.	0/202/24-1B
13.	Žišetstwo pjerwjej, ds.	0/202/24-1W
14.	Płomjo-edicija, gs.	0/204/24-1A
15.	Narska liška 1-3, žěłowe łopjena, ds.	1/148/24-3B
16.	Wuknu sam/a 2, zešywk k samowuknjenju, gs.	1/174/24-1A
17.	Serbščina 2, žěłowy zešywk, gs.	2/116/24-2B
18.	Lutk 2, 2. žěl, žěłowe knigły, ds.	2/118/24-1W
19.	Wuknjemy serbsce, 1. žěl, zešywk k słownickoju, gs.	2/123/24-2B
20.	Čitanska křinja - Naše zwěrjata, gs.	2/127/24-1A
21.	Lutk 2, aplikacije za ceptarja, ds.	2/128/24-1W
22.	Čitanska křinja - mjezsobne počahi, gs.	2/129/24-1A
23.	Bajki, žětańnicka za Bookii-pisak, gs.	2/131/24-1A
24.	Žiwjenje zmištrować 1, wucbnica za nabóžninu na wš, gs.	5/124/24-1A
25.	ZAP 6, žěłowy zešywk, gs.	6/96/24-1A
26.	Biosfera 6, wucbnica za biologiju na gymnaziumje, gs.	6/97/24-1A
27.	Naša maćerščina 7, wucbnica, gs.	7/94/24-1A
28.	ZAP 7, žěłowy zešywk, gs.	7/95/24-1A
29.	Terra 9, wucbnica za geografiju na wš, gs.	9/78/24-1A
30.	Wobrazy serbščiny 11/12 – řeč a identita, gs.	11/33/24-1A

pśeglěd planowanych titelow za 2024

4 wudaša	Lutki (za Dolnu Łužycu)
4 wudaša	Lutki (za Górnju Łužycu) inkl. wudaše za wótkubłački a wótkubłarjow
11 wudaćow	Płomjo
11 wudašow	Płomje
4 wudaša	Serbska šula

pśeglěd planowanych casopisow za 2024

5. Projektowe žěło

Projektowe žěło wopśimjejo teke 2024 wjele kuždolětnych projektow (glej rozpšawa 2023).

Wósebne projekty 2024:

- Šula w zelenem
- WITAJ-camp
- serbski familijowy žeń
- pódpěra za serbskorěčne familije w DŁ
- projektowe dny w Serbskem muzeju w Chóšebuzu
- cytańske wuběžowanje za hortowe žiši w DŁ
- familijowa schadownka w Chrósćicach
- cytańske wuběžowanje za 3. lětnik w Budyšynje
- ferialny kurs za žiši zwenka Łužyce
- cytańska noc/cytańske dyrdakojstwo
- projektowe dny z wuknikami
- "film a rozgrono" w internaše SG Budyšyn
- comicowy workshop ze S. Hanušom w Górnem Hajnku
- zwězkowy pśedcytański žeń
- synchronizacija wucbnego filma
- wumětske wuběžowanje za žišownje w DŁ
- comicowe wuběžowanje za šule w DŁ
- swěžeń serbskeje rěcy
- serbske grajne wótpołodnjo
- žeń serbskich pedagogow a pedagogow
- spěchowanska wucba za maminorěčne wukniki DSG
- detektiwna góńtwa za 6. lětnik

6. Rěčne kurse

- Witaj-kurse za dorosćonych w GŁ
- rěčne kurse za pedagogiski personal a pśistajonych serbskich institucijow ako teke wokrejsow Budyšyn a Zgórzjelc w kooperaciji z LaSuB w GŁ
- tśidnjowske intensiwne kurse za wótkubłańki w DŁ
- rěčno-didaktiske dalejkubłanja za pedagogiski personal w pśedšulske wobłuku
- rěčno-didaktiske dalejkubłanje hortnařkow

7. Internat Serbskego gymnazija Budyšyn

1. nawjedowańske žěła (wopśimješa, organizacija)
 2. zgromadne žěło z gymnaziumom, serbskimi institucijami a krajneju ražcownju
 3. slědowanje pšawniskich pśedpisow za žěło w internatach
 4. žěło ze starjejšymi
 5. mentorstwo za praktikantow
- doglěd a pedagogiske pšewózowanje
 - wugótowanje serbskich swěženjow a swěženjow gymnaziastow (serbskorěčne wugótowanje serbskich swěženjow a swěženjow gymnaziastow (serbskorěčne pśinoski,

- reje, wiše girlandy ...)
- sportowe zarědowanja, yoga
- organizacija eksternih referentow k aktualnym temam
- baslenje a pjacenje (pjacenje srokw, pyšnjenje jatšownych jajow ...)
- pódpěra pši wuknjenju
- internatny swěžeń
- grajne wjacory; filmowe wjacory k etiskim temam z rozgronom pód nawjedowanim
- wušywanje rubiška za serbsku drastwu
- serbska rejowańska kupka
- woglěd pšedstajenjow NSLŽ resp. sobustatkowanje w serbskich inscenacijach

8. Dolnoserbški internat Chošebuz

1. nawjedowańske žěta (wopšimješa, organizacija)
 2. zgromadne žěto z gymnaziumom a krajneju ražcownju
 3. slědowanje pšawniskich pšedpisow za žěto w internatach
 4. žěto ze starjejšymi
 5. mentorstwo za praktikantow
- ptaškowa swajźba (pjacomy sroki)
 - fašing
 - zapustowy pšešěg (góspodowanje pšešěga)
 - mólowanje jatšownych jajow
 - wšakorake wulěty, na pšikład do grožišća Raduš
 - internatny swěžeń
 - woglěd filmowego festiwala
 - workshop (rejowanje abo sport)
 - kjarmuša
 - žětowe kružki k wšakim temam
 - Wulět do domowniskego muzeja
 - Janšojski bog / gódownicka / sw. Nikolaus
 - wšakorake wjacory (baslenje, serbske referaty a diskusije, serbske filmowe wjacory)

9. Młožinske socialne žěto

Šulske socialne žěto

Team za šulske socialne žěto pšewózujo wuknice a wuknikow pši jich wuwišu k dorosćonemu ćłowjekoju. Wón pódpěrujo jich pši zmejstrowanju žywieńskich nadawkow a wobwliwowanju swójskeje biografije a spěchujo kompetence k rozwězanju swójskich a socialnych problemow a wupominanjow dalejuwiša wósobiny. Nazgónjenja swójskich mócnosćow a słabosćow, rozestajenje z nimi a spěchowanje wósobinskih kakosćow su pši tom zasadne. Kritiske myslenje a zaběra z aktualnymi temami to pozitiwnje wobwliwuju. Dalšny nadawk jo wuwiše zajmowanosći napšešiwo drugemu / drugim, wobswětoju a pširože.

Serbska wuša šula "Michał Hórnik" Worklecy

- wuwiše socialnych kompetencow
- žěto z wuknikami w rědowniskem zwězku k rozwězanju problemow a k pólpšenju

šulskeje klimy

- pšigótowanje na pówołańske perspektiwy a planowanje wukubłanja

Serbska wuša šula "Dr. Marja Grólmusec" Radwor

- wuwie socialnych kompetencow
- pšewózowanje a pódpěra za wuknikow z wósebnymi wuknjeńskimi šěžami
- wuwie šulskego gumna ako zelena rědowniska špa

Šulski a zmakański centrum Budyšin - Serbska wuša šula Budyšin

- pšinoski k pólpšenju šulskeje klimy a pódpěra pši wuwisu wuknikojskego angažementa
 - kublańske pórucenja za wuknikow a jich starjejšych (drogowa prewentacija, wobchad z nowymi medijami atd.)
- pšigótowanje na žywjeńsku drogu wukubłanja/pówołanja
- zeznaše/skušěenje rědowniskego zwězka pšez elementy dožywjeńskeje pedagogiki

Serbska wuša šula Ralbicy

- pšewózowanje jednotliwych wuknikow, kenž trjebaju wósebnu pódpěru
- starjejšyne žěto
- pórucenja za jednotliwe wuknikojske kupki k wutwórjenju dowěrliweje zgromadnosći

Wuša šula "Dr. Marja Grólmusec" Slěpe

- pšewózowanje jednotliwych wuknikow, kenž trjebaju wósebnu pódpěru
 - kublańske pórucenja za wuknikow a jich starjejšych (drogowa prewentacija, wobchad z nowymi medijami, napšawy pšešiwu mobbingoju atd.)
 - rozwězanie problematiskich situacijow zgromadnje z pótrjefjonymi wuknikami, starjejšymi, wucabnikojstwom, mložinskim amtom a nosarjami pomocy pši wótkubłanju (HzE)

Familijowe kubłanje

Kazniski zakład: SGB VIII § 16 powšykne spěchowanje wótkubłanja w familiji

Mašerjam, nanam, drugim zagronitym za kubłanje a młodym lužam maju se pósłužby powšykneho spěchowanja wótkubłanja w familiji póbitowaš. Toš te pósłužby maju zagronitych za wótkubłanje pši wugbanju swójeje wótkublańskeje zagronitosći pódpěraš a k tomu pšinosowaš, až mógu sebje familije za swóju wótpowědnu wótkublańsku a familijowu situaciju trjebne znajobnosći a zamóžnosći wósebnje w pšašanjach wótkubłanja, póšěga a zmejstrowanja konfliktow, strowosći, kubłanja, medijoweje kompetence, wobgospodarjenja domacnosći ako teke zjadnošenja familije a žětabnosći pšiswójš a se w swójjich zamóžnosćach k aktiwnemu wobžělenju a participaciji skšušiš. Wóni maju teke drogi pokazaš, kak góže se konfliktne situacije w familiji bžez namócy rozwězaš.

Konkretne pórucenja we wobłuku familijowego kubłanja su za 2024 slědujuce.

Budyšin: komunikatiwne blido ako lažko pšistupne póbitowanje (stawnje pónjezele, zeg. 13:00 až do zeg. 17:00, na Žytnych wikach w Budyšinje)

zaměry

- procese participacije póstarcys
- individualnu zamóžnosć jadnanja spěchowaš a iniciatiwy póstarcys

- dostojnosť a awtonomiju jednotliwjeje wósoby pšípóznaś a towarišnostnemu wótsolidarizěrowanju zadoraś

cilowe kupki

wšykne na městnje, kótarež kšě pórucenje komunikatiwneje wuměny wužywaś

napšawy

- do rozgrona pšíś
- na dalšne póražowańske a pomocne pórucenja pokazaś
- kontakty nawězaś a / abo pšewózowański proces póbitowaś

Chrósćicy: familijowy sport

(wót 16.01. do 26.03.2024, stawnje wałtoru, zeger 15:15 až do zeger 16:30, we wěcejzaměrowej hali w Chrósćicach)

zaměry

- na pótrjebach, zajmach, nazgónjenjach a žywjeńskem swěše familijow nawězaś pšíswójenje a dalejwuwiśe zakładnych kompetencow spěchowaś
- pšez zgromadnu sportowu aktiwitu za starjejšych a žiši wid na swójski žywjeński swět rozšyriś
- nazgónjenja do wšednego dnja integrěrowaś
- reziliencu pówušyś a dłymše mjazsobne rozměše bužiś

cilowe kupki

starjejše ze swójimi žišimi w starstwje až do 6 lět

napšawy

Pšez šćitany ramik sportoweje kupki a zgromadnu serbsku rěč, kótaraž se pší pórucenju stawnje wužywa, smějo se ze spěšnym nawězanim kontaktow a interakciju licyś. Pó pótrjebje se zaměrnje póražowańske a pomocne pórucenja ako teke pšewózowańske procese póbituju.

- familijowy sport, zwucowanje drobnomotoriskich wótběgow
- kupkowe graśa, na pšíkład łapanki, balowe a skokańske graśa atd.
- pógibowańske wulicowanja
- wólne wopytanje sportowych pógibowańskich wótběgow w sportowej hali
- dobrowólne wobžělenje na pšespytowanjach za Sakske žíšece sportowe znamuško (Flizy)

Różant: załoženje wejsnego kluba

(termin njejo hyšći znaty)

Zaměr

W gmejnje Ralbicy-Różant ma se w Róžeńse młožinski klub na wejsny klub (zmakanišćo za wšyknych wobydlarjow) pšetwóriś.

cilowe kupki

wšykne wobydlarje Różanta

napšawy

Gaž su se pšez załoženje towaristwa ramikowe wuměnenja stwóрили, nawěžu starjejše na iniciatiwu a póbituju žísam wót 5. lětnika wótpóldnjowe wobstaranje. Starjejšyne zastupnistwo, kótarež co w rotěrujucej změnje wótwardowanje žiši pšewześ, bužo se pšez familijowe kubłanje ze swójimi resursami statkownje pódpěrowaś. Pó zakórcenju familijowego sportowego pórucenja w Chrósćicach jo dalšny fokus w lěše 2024 na toś ten projekt koncentrěrowany.

Žěto we wobłuku mobilnego młožinskego žěta se njeplanuju, tak dťujko ako žětowe městno

wobsajżone njejo.

22.12.2023

dr. Beata Brężanowa
wjednica RCW